

Zapis 1. knjige za domače branje

J. Jurčič: Jurij Kozjak

Predmet: Slovenščina

1.) OSNOVNI PODATKI O KNJIGI:

Avtor: Josip Jurčič

Naslov: Jurij Kozjak, slovenski janičar

Ilustrator: Uroš Hrovat

Založba: Karantanija

Kraj in leto izdaje: Ljubljana, 1997

2.) BESEDA O AVTORJU:

Josip Jurčič, se je rodil 4. marca 1844 na Muljavi pri Stični. Živel je na skromni kmetiji. Ko je zrasel je obiskoval osnovno šolo v Krki, gimnazijo v Ljubljani, leta 1865 pa je šel študirat na Dunaj. Študiral je slavistiko in klasično jezikoslovje. Spomladi leta 1868 je postal urednik Slovenskega naroda.

Njegova pisateljska kariera, se je začela že v najstniških letih. V prvem obdobju njegovega pisateljevanja je ustvarjal predvsem črtice, povesti in romane, kasneje pa je pisal še dramatična besedila (Tugomer – 1. slov. tragedija...). Njegova najpomembnejša dela so:

- Spomini na deda (1863);
- Jurij Kozjak, slovenski janičar (1864);
- Sosedov sin (1868);
- Deseti brat (1866);...

Najboljša dela je Jurčič napisal v mladostnem obdobju, medtem, ko je zadnje obdobje ne le kratko, ampak pomeni v njegovem pisateljskem razvoju vsebinski in oblikovni zastoj. Žal je umrl že pri 37. letih, 3. maja 1881 v Ljubljani.

3.) KRATKA OBNOVA DELA:

Povest se godi okoli leta 1598, ko so na naše ozemlje nenehno napadali Turki. Na našem ozemlju, je bilo veliko premožnih mož. Na Kozjanskem, je na gradu Kozjak bival graščak Marko Kozjak, njegov brat Peter ter sin Jurij. Nekega dne cigani želijo ugrabiti konja, vendar Marko to prepreči in po nesreči ubije Samolovega sina. Samol se ves jezen odpravi in Marku obljubi, da se mu bo nekega dne maščeval. Naenkrat pride do gradu novica, da ima Jan Vitovec zaprtega cesarja, zato se Marko odpravi v boj, grad pa prepusti bratu. Prosi ga, naj lepo skrbi za sina. Pokliče še meniha Bernarda, da bi Jurija učil. Peter je bil zelo zahrbtnen. Vso bogastvo je želel imeti zase. Mislil si je, da če bi bratov sin izginil in bi Marko umrl, bi vse to ostalo njemu. Nekega dne, dobijo cigani v pest Petra Kozjaka. Peter se pogodi s Samosom, da ugrabi Jurija. Ponudi mu nagrado, drugo polovico nagrade pa ko to opravi. Tako Samol res ugrabi Jurija in ga odpelje tja daleč na Turško. Tam mu vsilijo muslimansko vero in ga učijo za vojaka –janičarja. Ko se vrne, mu Peter ne da druge polovice nagrade, zato ga cigan preganja. Ko se Marko Kozjak vrne domov, mu brat pove kaj se je zgodilo. Od žalosti prepusti vse premoženje bratu, sam pa postane menih. neke noči, pa napadejo Turki. Uničujejo domove, ubijajo ljudi... Poglavar te čete je Jurij Kozjak, ki se ne zaveda, da uničuje svoj dom. Čisto po naključju se Samol in Peter znajdeteta na preizkušnji za življenje in smrt. Pomagata si in Peter obljubi ciganu nagrado. Zatečeta se v gore, kjer se v jami skrivajo kmetje pred Turki. Peter se zlaže in reče, da je Samol Turek in zato ga vržejo v reko. Samol se reši in se napoti v samostan, kjer pove Marku, kaj je storil njegov brat in da je njegov sin na čelu vojske. Ko čisto po naključju trije Turki vdrejo v samostan – med njimi Jurij, Samol pove zgodbo o dečku, ki so ga prepeljali na Turško... Tako se oče in sin vidita po 15 –ih letih. Oba sta srečna. Vrneta se nagrad, Petra pa naslednji dan najdejo obešenega. Žal Juriju in Marko sreča ni bila naklonjena, saj Marko kmalu umre, Jurij pa prevzame grad in vsi so zadovoljni.

4.) OPIS GLAVNIH KNJIŽEVNIH OSEB:

Marko Kozjak: prijazen, dobrosrčen, dobronameren

Peter Kozjak: zahrbtn, nevoščljiv, lažniv

Jurij Kozjak: prijazen, močan, pameten, ugleden

Samol: strašen, vendar ima tudi nekaj dobrega v sebi

Menih Bernard: vedno pripravljen pomagati

5.) UTEMELJENO MNENJE O DELU: zdi se mi, da je ta knjiga zelo dobra že zaradi tega, ker opisuje delno resnične dogodke naše zgodovine. Jurčič je našel tudi celo navdih, da je »vojno« spreminil v pustolovščino.